

Gondolat

Szerkeszti: Keményes Lajos

Tartalom:

Mementó. ▲ Emilke dirigál! ▲ Hogyan fest a „fehér terror.” ▲ Jóskaival franciául beszéltek. ▲ Putti Lia karrierje és halála. ▲ Gyermek a rendőrségen. ▲ Cikkek, riportok, feljegyzések.

Megjelenik hetenként.

Budapest, 1920. május 27.

II. évfolyam 22. szám.

Előfizetési díj 1/4 évre:

50 korona.

▲ Kiadja ▲
a Központi
Sajtóvál-
alat
R. T.

ÁRA

• 4 •

KOR.

Gondolat

Képes

A jogászvilág nélkülözhetetlen szaklapja a

„Magyar Jogi Szemle“

A Maganjog Tára, Hiteljog Tára, Polgári Törvénykezési Jog Tára, Büntetőjog Tára mellékletekkel együtt. Kéthetenként jelenik meg. Kérjen mutatvány-számot. Kiadóhivatal Gerlóczy-u. 11. Kapható még: könyvkereskedésünkben IV., Duna-u. 6. (Klotild-palotában, Belvárosi kávéház mellett.)

Hirdetéseket

a Nemzeti Ujság, Uj Nemzedék, Uj Lap, Gondolat, Képes Krónika és Neue Post-ra felvesz a kiadóhivatal, Budapest, IV., Gerlóczy-utca 11. sz. és a könyvkereskedésünk IV., Duna-utca 6. (Klotild-palota, Belvárosi kávéház mellett.)

Most jelent meg: Dr. FABINYI TIHAMÉR, a lakásügyek kodifikátora szerkesztésében: az

„Uj Lakbérrendeletek“

ről szóló könyve, amely szakszerű magyarázattal el van látva. — Tárgyalja az érvényben maradt régi és az újonnan kiadott lakbérrendeleteket. — Kapható minden könyvkereskedésben.

OLVASSA

a NEMZETI UJSÁG-ot, az UJ NEMZEDÉK-et, a GONDOLÁT-ot, a KÉPES KRÓNIKÁ-t, az UJ LAP-ot a NFUE PÓST-ot és a MAGYAR JOGI SZEMLÉ-t.

Kiadja a Központi Sajtóvállalat részv. társ. IV., Gerlóczy-u. 11.

MOVE

Katonai társadalmi hetilap.

A magyar országos véderő-egyesület hivatalos lapja. A tényleges nyugállományu, tartalékos és népfelkelő tiszték és altisztek közlönye. Katonának polgárnak egyaránt. Változatos gazdag tartalommal megjelenik minden pénteken. Felelős szerkesztő: Pilch Jenő. Szerkesztő Szombathy Kálmán. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rökk Szilárd-u. 4. Telefon: József 23-84. Előfizetési árak egész évre 93, fél évre 50, negyedévre 25 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BPEST, IV.,
GERLÓCZY
UTCA 11.

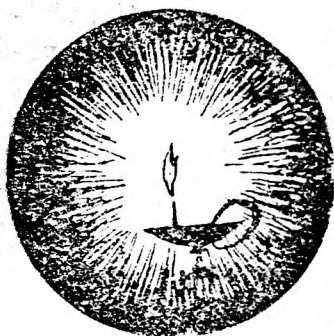
Még mindig nem tudja, hogy a nemzetietlen, erkölcs-telen sajtó juttatta a bolsevista gajdeszba Magyarországot?

Még mindig nem tudja, hogy csak a becsületes, őszinte, komoly, nemzeti keresztény sajtó mentheti meg jövőnket?

Szerkesztőségi órák mindennap 10 és 12 óra között. Kéziratokat nem adunk vissza. Előfizetési ár: egy negyedévre 38 K.

Gondolat

Mementó

Suhogó szárnyakkal repül a komor idő, monoton zúgással morajlik az életnek árja. A földön apró ember-bogarak sűrögnek-forognak értelmetlen össze-visszaságban, kicsinyes önzések és perpatvarok sarába-porába keveredetten s a fényt, amely onnan feülről, a nagy gondolatok s a gyógyó eszmények világából sugárzik, alig veszik észre. Mindenki túlon-túl el van foglalva a saját személyével, a saját boldogulásával s a faj szolidaritásának — minden egyéni és párt szemponton felülemelkedő — napja halványulóban, a nemzet-tagokat egységbe fűző gondolat ereje gyengülőben. Éljen az élet, — mondják a hétköznapok apró bölcei — s közeledik a halál...

Közeledik a halál. Keletnek büszke népét már koporsóba fektették s nemsokára rácsapódik a koporsó fedele, amely alatt álmod-

hat majd szép álmot a fényes tekintetű Hungária feltámadásáról. Oh, ezt a koporsót nem állják körül lehajtott fejű, halavány és szomorú asszonyok, mint egykor ama nagy Mesterét, hanem kárörvendő arcu, kaján mosolyu és sunyi nézésű örökösök, akiknek szívében ott bujkál a gondolat: mi segítünk neked, hogy meghalhassál, most aztán rajta leszünk, hogy ne lehessen feltámadásod. Csodát, a mely kívülről jön, hiába vársz s eltemetett testedből hiányzik a feltámadás csirája.

Bizonyára így gondolják a puffadtra hizott örökösök s mi a reménytelenségben is reménykedők, álljunk meg egy pillanatra, szegezzük szemünket a megtörtetett testü halottnak márvány arcára s vizsgálgassuk a feltámadásnak, az ujjászületésnek utjait.

A testi halálnál rettenetesebb az erkölcsi halál, a testi feltámadásnál fontosabb az erkölcsi feltámadás. Erkölcsi feltámadás pedig csak ott van, ahol az ember leszámol a mult hibaival és tévedéseivel. Hogy Magyarország élő testét szétmarcangolhatták, csak azért következhetett be,

Szondolat

mert már előbb földre teperte az erkölcsi bomlás. És Magyarország csak akkor támadhat új életre, ha valóban bekövetkezik majd az a mostanában gyakran hangoztatott erkölcsi renaissance, ha megtisztulva, régi hibáit, bűneit, mulasztásait levetkezve lendül neki egy új munkás, erkölcsös, igaz életnek. Ne okozzuk mindenért a forradalmakat, hiszen a forradalmak nemcsak ok, hanem következmény is egyuttal és ne háritsunk minden felelősséget a zsidókra. Egy élet-erős, öntudatos, munkás és erkölcsös népen nem vehetett volna olyan könnyen erőt a zsidó áfium, mint az nálunk történt. Ha most mindent rájuk háritunk, de arról megfélekedünk, hogy a mi házunktáján is van seperni való elég, akkor csak félmunkát végzünk és semmivel sem jutunk előbbre. Ha magunkat makula nélkül valóknak véljük és hirdetjük, akkor nem fogunk megváltozni s marad minden a régiben.

Pedig meg kell változnunk. A magyarságnak fel kell magába szivnia, minden igaz értéket, amit a fejlődés hozott. Nem nézhetjük tovább lusta keleti közönnyel a világ folyását, hanem a szellemi és gazdasági életnek minden területén fel kell vennünk a harcot. A jelen körülmények között sem karddal, sem jelszavakkal nem szerezhettük vissza azt, amit elveszítettünk, sőt nem szerezhettük vissza a jogra, a méltányosságra, az igazságra való hivatkozással sem. Mindenütt bezárt fülekre és bezárt szívekre találunk. Nem szabad várnunk a kívülről jövő csodát, amely feltámaszt.

Legbelülről, a nemzetben rejlő energiák legmélyéről kell kiindulni az újjászületésnek. A mi győzelmünk egyedül a mindent lebiró munka, a kivivott kulturális, erkölcsi és gazdasági fölény lehet. De ehhez tettek, cselekedetek kellene, föltünés nélküli lassu, céltudatos, fáradhatatlan munka. És éppen ezt nem látjuk imponáló fenségben kibontakozni. Csak politikát látunk, marakodó politikusokat és egy sokfelé tagolt, gazdaságilag lezüllött, vezető gondolatok híjján idestova hánykolódó, szervezetlen társadalmat. És nem látjuk azt a széles vonalú, bátor szociális igazságtevést sem, amely nélkül nincs keresztény politika s amely nélkül újból visszajára fordulhat minden. Ne feledjük, hogy a kereszténység mint program, nagyon szép ugyan, de csak akkor ér valamit, ha életté valósítjuk.

Emilke dirigál!

Abból a szenzációs alkalomból, hogy a Nemzeti Zenede legutóbbi nyilvános hangversenyén Harasztai Emil ur jelent meg a kar-nagyi székben, foglalkozni kell ennek a nyolcvanesztendős műintézetnek ügyeivel.

A történet ott kezdődik, hogy Zichy Géza grófot, aki hosszú életének gazdag munkásságát, művészelképének minden ambícióját a magyar kultúra szolgálatának szentelte, egy ügyes és nem kis számú társaságnak — miután a Károlyi-rezsim idején, a sokat átkozott

Szindolat

Reinitz Béla ellenállásán, megtört minden erőlködésük — most végre a keresztény irányzat nagyobb dicsőségére, különféle jelszavakkal sikerült a Nemzeti Zenede elnöki székéből kiemelni. A „zenegróf“, ahogyan az elmés törtétek Zichyt nevezni szokták, nem szívesen távozott, a forradalmárok praktikáit előkelő összeköttetései felhasználásával ellensúlyozni próbálta, de Haraszi ur (van-e, aki ennek a nagy muzsikusnak nevét nem ismeri?!) és társai hatalmasabbnak bizonyultak mindennél. Zichy Géza egy szép őszi napon kedves Zenedéje kapuja elé került.

Zichy után Haraszi Emil következett a Zenedében. Életrajzából néhány történelmi jelentőségű adatot sikerült összegyűjtenünk. A Zenede új igazgatója eredetileg nyelvész volt s nem is olyan régen a reáltanoda-utcai főreálban tanította a francia nyelvet. Itt annyira szerették tanártársai és növendékei, hogy mikor merész fordulattal a Nemzeti Múzeum könyvtárába került hangjegyzendők, valóságos ünnepet ültek a reáltanodában. Haraszi urat a Múzeumban sem nézték jó szemmel, annyira bizalmatlanok voltak munkásságával szemben, hogy még iróasztalt sem juttattak neki. Emilkének most már nagyon sürgős volt az elhelyeződés. Némi habozás után a Zenede felé fordította tekintetét.

Zenei jogcímei nem csekélyek. Egy párisi kéjutazása alkalmából már kora ifjúságában hallgatott néhány órát a Sorbonne-on és a Scola Cantorum-ban. Ekkor azonban csak néhány zenetörténelmi adattal ismerkedett meg. Komoly és végzetes zenei tanulmányait otthon, a szülői házban követte el, ahol egy öreg kisasszonytól tanult zongorázni. Serdültebb korában, mikor a Budapesti Hirlaphoz került zenekritikusnak, Karácsonyi Istvántól, az Operaház volt korrepetitorától vett összhangzattani magánórákat. Az összhangzattannal

azonban határozottan pechje volt a buzgó csodagyermeknek, s miután reménytelen volt minden magánszorgalom, Karácsonyi kénytelen volt vele abbahagyni az órákat. Mindenesetre le kell szögezni, hogy Emilke csak némi tulzással állíthatja, hogy egyenesen Romain Rolland tanítványa.

Az már aztán valóságos magyar ritkaság, hogy a házikisasszony szerény tehetségű tanítványa mégis tanári katedrához juthatott a Nemzeti Zenedében. Az történt ugyanis, hogy a Zenede intézősége évekkézel előtt valami ördögi sugallatból arra határozta el magát, hogy a jövőben csak ujságírókat vesz fel a tanári karba. Így akarta a Zenede népszerűségét a sajtóban biztosítani. Az ujságíró urak szép sorjában meg is érkeztek a tanszékekbe. Elsőnek a tehetséges és arravaló Kern Aurél evezett be a Budapesti Hirlap gárdájából. Ő hozta be utóbb Diósi Bélát, a Neues Pester Journal zenei referensét. Sorra következtek ezután: Haraszi Emil, Hamerschlag János (Pester Lloyd), Péterfi Jenő (Budapest) és dr. Sereghy Elemér (Alkotmány), aki időközben megszökött a Zenedéből kartársai ölelése elől. A legutóbbi ujságíróakvizíció Lajta László volt. Haraszi a zenetörténelmi tanszéket kapta. Innen kezdte meg Zichy ellen nevezetes hadjáratát, amely végül is teljes sikert hozott törekvéseinek. Zichy helyett ma az igazgatók egész kórusa rendelkezik a Zenedében s a sok bába között — vigan dudál Haraszi igazgató ur, aki nem elveszett gyermek.

Az új elnökigazgató Szendy Árpád lett. Kern Aurél csak ügyvezető-igazgató, ellenben igazgatók még Thomka István, Rennebaum Ágota, dr. Diósi Béla, Baré Emil, Noseda Károly és — Haraszi. Cerkovic, Sas Náci és XXXVI. Rác Laci nem igazgatók. Őket már nem győzné szegény Zenede megfizetni, miután Zichy távozása után, aki soha egy krajcárt sem fogadott el a

Zenedétől, Szendy fizetésére 30.000 azaz harmincezer koronát, az ügyvezetőére huszonnégyet, Harasztiéra huszezt kell kiizzadnia, a míg a Zenei Főiskolán Hegedüs Gyulának, Kerpely Jenőnek és más névteleneknek legalább is 6000, azaz hatezer korona jár egy esztendőre.

Az igazgatók példátlan tömegében Haraszti azt csinál, amit akar. Az ügyvezető finom, elnéző művészember s ezer elfoglaltsága van más irányban is. Az elnök beteges, öreg bácsi és bár Liszt Ferenc növendéke volt, a zenepedagógia terén sohasem tudott jelentős eredményt felmutatni. Keze alól legtöbbször jó technikai készütségű tucatzenegorások kerültek ki, míg akadémiai kartársa, Hubay mester, sorra szállította az európai neveket. Mint zongoraművész is határozottan csak Zichy mögött foglalhat helyet, aki félkezével is több rokonszenvet és dicsőséget szerzett a magyar muzsikának, mint Szendy elnök ur mind a két kezével. Legkedvesebb szőke leánynövendékétől kaptuk meg a németországi vendégszereplésére vonatkozó kritikákat (eredeti lappéldányokban), melyek valószínűleg udvariatlanságból minden jót elhallgatnak az elnök-művészről. Bizonyos azonban, hogy Zichynek sokkal jobb kritikái voltak.

A berlini „Börsen-Courir“ O. F. betűs zenebírálója a következőket írta nekünk Szendyről: „Mozart, Haydn és Beethoven ismert szonátaikat hallottam Szendy tanár urtól; még sohasem nyertem róluk ilyen idegen képet — — őszintén mondva: ilyen „zilált képet!“ Később azt mondja: „Utána ne csinálja senki!“

A Berliner Allgemeine Zeitung szerint: „Nem tudja a művet összetartani; minden szétesik kezei alatt. Emlékezetből játszik és sokszor elveszti a fonalat. Ez arra mutat, hogy nem uralja a kompozíciós formákat“.

A berlini „Neueste Nachrichten“ ezt írja: „Interpretációja ügyes technikai mutatvány; csak a kor s a zene lelke hiányzik belőle“.

Aztán egy tizedik kritika szól: „Játéka eszeveszett rohamozáshoz hasonlít, melytől a hallgatók füle s a hangszer egyformán szenved“.

A „Der Tag“-ban Karl Krebs ur illetlenkedik: „Szendy Árpád tanár ur játéka a jóízű ellenkezőjét mutatja... Beethoven 109. opusának zenei értelmét zenei értelmetlenségévé változtatta“.

A „B. Z. am Mittag“ szerint: „Szendy urban, aki még névjegyén sem hallgatja el címét, tulajdonképpen semmi tanári sincsen, legalább is nem kívánunk növendék számára ilyen tanárt, aki önkínzó nüanszkeresés után is mindig csak hamisat talál“.

A hamburgi lapok még sokkal gorombábbak. Kiméletről csak a „Hamburger Fremdenblatt“ bírálatait közöljük, mely következőket mondja: „Zenei szempontból a hangversenyző, aki, hir szerint, az „Ofen-Pest“-i kir. akadémián tanít, a jóízű természetes követelményeinek sem tud megfelelni. Tény, hogy előadásában a szimfonikus etüdök legjobb esetben is csak a művek karrikaturái voltak“.

De ki törődik ilyen tréfaságokkal? „Tény“, hogy az elnök ur a harmincezerért alig egy-két órát tölt hetenkint az intézetben s egyetlen komoly és hivatalos intézkedése arra szorítkozott ezideig, hogy elnöki szobáját az emeletről — költiséget nem kimélve — a földszintre helyeztette, miután nem szeret lépcsőt járni. Határozottan nem szeret. Harasztinak ellenben csak semmi a lépcsőjárás. Sokkal nagyobb baj a lépcső-kérdésnél, hogy a Zenedéből már a tanárok is menekülni kezdenek az új rezsime tehetlensége miatt. Alkalmunk volt több érdekes, régi tanerővel beszélni, valamennyien kedvetlenek és nagyon kértek bennünket, hogy fel ne ülünk azoknak az üres jel-

szavaknak, melyekkel az új vezetőség a nyilvánosság előtt, sajtóban, értekezleteken azt híreszteli, — hogy a Zenedét restaurálják.

— Szó sincs róla, — mondták — ellenkezőleg van: tönkreteszik a Zenedét. A fontos csak az, hogy az intézetnek 8 üstdobja, 4 hárfája és 12 nagybögője legyen, és hogy Haraszti ur — dirigálhasson.

Mert Haraszti ur karnagysága még annál a fordulaton is szenzációsabb, mely szerint legújabbán a fuvós tanszak főnökévé nevezette ki magát, ugyanis mint a házikisasszony volt növendéke, ugyanis mint akinek legfeljebb annyi köze van a fuvósokhoz, hogy — talán — tud egy kicsit füttyülni. Ez a jó Haraszti Emil nem átalotta, hogy egy zenedei hangversenyen, mely a Zenei Főiskola nyilvánossága előtt folyt le, kezébe vegye a karnagyi pálcát és — Mozartot vezényeljen! Megtörtént s a közröhej, mely ezt a próbálkozást követte, nem elég büntetés.

A Zenedén rendet kell teremteni. Ha Szendy elnök ur, akinek mai napig sem tűnt fel Haraszti karnagysága és más ezer apróság, csakugyan olyan beteg muzsikusz, mint a példa és a német sajtó egyhangú véleménye mutatja, akkor — jöjjön más, jöjjön újra Zichy. A régi elnök nem fogja tűrni, hogy a Nemzeti Zenede egyetlen nyilvános hangversenyén egyetlen magyar számot adjanak a növendékek, Szendy ur unalmas kvartettjét, s azt is négy zsidó kisasszony szíves közreműködésével. Legyen újra nemzeti az öreg Nemzeti Zenede, sürgősen legyen az.

Hogyan fest a „fehér terror.”

(Az angol bizottság szíves figyelmébe.)

A kommunista bünpererek tárgyalásán mindenkinek feltűnik, hogy a vádlottak milyen kövérek, arcuk pufók, mint a zsemlye, bőrük üde, kezük puha s általában: virít rajtuk az egészség. Pedig Cserny Jóska csak utolsó vacsorára rendelhetett magának rántott csirkét egy liter borral. Ezzel szemben például Telek Ilona doktornő még a tárgyalási szünetek alatt is dupla vajaskenyeret fogyasztott s olyan szendvicset rendelt, hogy a publikum tisztviselőtagjainak összefutott a nyál a szájában. A Hollán-testvérek ügyének tárgyalásánál pedig kitűnt, hogy a derék vörös örök két hónapig elfogadták a családtól naponta a behordott jobb ebédet — akkor, mikor a Hollánok már régen a Duna fenekén voltak. Az üres edényeket pedig mindig pontosan visszaadták s jelentették az aggódó feleségnek:

— Hollán „elvtárs” köszöni az ebédet, nagyon jó volt, holnap is elvárja.

Ez az üzenet nyugtatta meg két hónapig a Hollánok hozzátartozóit s az üresen visszaküldött ételhordók. „Akkor” a foglók megtépvé, lenyuzva, sápadtan, összevissza kinezva álltak „biráik” elé, ma kihizva, gömbölyü pocakkal.

Áll ez különösen a politikai foglyokra, akik e tekintetben szinte korlátlan szabadságot élveznek. Az állam „komisz koszt”-ját kevesen kóstolják meg, valamennyien vagy hozzátartozóiktól kapnak

Szindolat

finom eledeleket, vagy maguk hoztatnak étlap szerint a legközelebbi vendéglőből. Az államrendőrségi fogdában általában háromféle kosztot ismernek: komiszat, saját- és különkosztot. A komiszat alig eszik, csak a legszegényebb nyul hozzá, de az aztán duskálhat benne, mert a többi lemond a javára. A sajátkosztot a rokonok hordják be és azt valamennyi fogoly azonnal és hiánytalanul megkapja.

A különkoszt a pénzesek kiváltsága. A főkapitányság rendszeressé tette, hogy mindig valamelyik jóhirű étterem álljon rendelkezésére a válogatós és pénzes foglyoknak. Alig egy-két héttel ezelőtt még a *Gresham-bár* volt a kiválasztott tápláló-állomás, ahonnan egy csinos cukrászkisasszony minden nap este hat órakor átment a rendőrségre és végigcsicseregte a fogdákat:

—Uraim, mit parancsolnak vacsorára?

Hófehér köténye alól blokkot és ceruzát huzott elő és felírta a cella számát, a fogoly nevét s a megrendelt terítéket. Akárcsak az étkezőkocsikban. Ma már *Cseh Vince* vendéglős gondoskodik a kommunisták kényes gyomráról, mert a *Gresham-bár* tulajdonosa egy hot-rány miatt lemondott arról a megtiszteltetésről, hogy a bolsikat hizlalja.

A fogdába ugyanis két cukrászhölgy járt be, akik vállalkoztak arra, hogy a henyélő elvtársaknak egy kis búfelejtőt hoznak be a kötényük alatt. A szeszestilokat szigorúan titják ugyan a szabályok, de ők jó pénzért vállalták a pezsgősüvegek, bor-, sör- és konyak-csempészést. A foglyok tökrészegre itták magukat s napo-

kig mámorosan heverték a pricscsen a kitűnő murik után.

A csempésznőket leleplezték, szigorú vizsgálat indult meg s a *Gresham-bár* tulajdonosa elcsapta a két kisasszonyt, akik a markukba nevettek, mert a foglyok nem voltak hálátlanok.

A bártulajdonos ma a legnagyobb felháborodással beszél az incidensről és kitartóan ismételi, hogy mindig utálta megbiztatását, mert inkább ad naponta tizenkilenc erdélyi menekültnek ingyenkosztot, mint 80—100 kommunistának jó pénzért finom ebédet. Ma ugyan *Cseh Vince* vendéglős éllelmezi a különkosztosokat, de hir szerint elveszik tőle, mert a nagyságos és méltóságos elvtársak panaszkodnak, hogy *mindig kolbász van csak!*

— Nekünk rengeteg bajunk volt a foglyokkal, — mondta a *Gresham* tulajdonosa, — mert nagyon válogatnak. Ha kozmás az étel, vagy hideg, rögtön visszaküldik. Nem is szeretném, ha újra minket biznának meg. Kenyérjegye egynek sincs, naponta 60—100 fogoly étkezett innen s a kenyérrel kinos zavarok voltak. Gáger főtanácsos ur is átüzent egyszer, hogy panaszkodnak a foglyok, mert két nap egymásután pörköltet kaptak. Nem türhetem, uram, hogy ezek kritizálják az én tisztességes étlapomat. A Markóutcai gyűjtőben is válogatnak. Ott senki sem eszik komisz menüt. Naponta befizetnek 25 koronát és ezért levest, hust, főzeléket és tésztát kapnak.

— Mi szolidan számítottunk nekik. Mig innen hordták az ételeket, nagyjában ilyen árak voltak:

Reggeli: tea 2.50 K
fekete (bab kávé) 3.— „

Ebéd-árak : leves	2.— „
marhapörkölt	22.— „
borjusült körítve	45.— „
marhasült körítve	38.— „

Vacsorára ugyanigy. Sokan tojást reggeliznek, mások déligyümölcsöt kérnek, sajtot is kapnak, sőt szalonnát és tepertőt is. Az edényeket szeretik eltüntetni, sokat eltörtek és néha azt is megüzenik, hogy a tényérukat megjegyzték, belekarcolták a nevüket, mindig azokat küldjük be, mert más tényérjából nem hajlandók enni. Se más kanálával.

Magyarhonban fehér terror van és így élnek áldozatai!

Jóskával franciául beszélek

Ki az ott a konyhában? Majdnem hanyatt esek csodálkozomban. Koppott-zöld rovátkás francia bársonybugyogóban egy széken ül a Jóska.

— Hát megjött?

— Meg, — mondja Jóska szerényen, mintha csak a szomszéd utcából tért volna be. Holott nem onnan jött. De a Földközi-tenger mellől, francia fogságból, öt év után.

Jóska a dajkánk öccse. Akkor, mikor katonának ment, tizennyolcéves volt. Most huszonhárom.

— Eh bien parlez vous français?
— Mais oui monsieur. S'il vous plaît.

Ettől kezdve a társalgás francia nyelven folyik.

Soha ilyen furcsa érzésem nem volt. A fajtám, a nép, a magyar róna, a gabonaföld uri franciasággal beszélt, hibátlanul és folyamatosan, mintha született gallus lett volna. Ha valaki ezt 1914 júliusában meséli nekem, nem hiszem el, kineveetem. Hol volt akkor a „francia fogság”. Csak a „János vitéz”-ben olvastunk ilyesmikről, a népmesékben. De mindjárt az Operenciás tenger mellett. Az egyik bátyja oroszul tud, a másik németül. Mind a kettő földmives. Jóska lesz a francia.

— Kiktől tanult meg?

— Hát a lányoktól.

— Milyenek a francia lányok?

— Csak olyanok, mint a többiek, — és mosolyog. — De a földeken sokat dolgoztunk. Egy földbirtokhoz osztottak be, annak a birtokán vetettünk-arattunk. Ugy kerültünk össze a lányokkal.

— Mi volt a fizetésük?

— Addig, míg táborban voltunk, naponta 20 centimes, aztán hogy kikerültünk ahhoz az urasághoz, minden nap 6 frank.

— És enni, mit ettek?

— Jaj, rossz rá gondolni. Rizset. Mindig rizset. Vizes rizset. Sohase eszek többet rizset.

— Más nem akadt? Senki se hozott? A lányok se?

— De. Eleinte. Csakhogy aztán bezárták őket is. Meg a foglyokat is. Így nem mertek adni.

— Szerették magukat.

— Az uraság nagyon szeretett. Dolgoztam is, mint a marha. Ide-

adta a címét ni, — és kivesz egy papírt a zsebéből, — hogy menjünk vissza franciának és telepedjünk le.

— Hát maga nem akar francia maradni?

— Nem én.

— Miért?

Jóska vállat von és mosolyog.

— Jobb itthon? — kérdezem.

Erre eimosolyogja magát, nyíltan, gyerekesen, őszintén:

— Oui, monsieur.

— De akadtak, akik ottmaradtak?

— Vagy tizen a nyolcszázunk közül. Azok, akik ott akarnak megházasodni.

— Volt Párisban? Lyonban?

— Nem voltam én sehol. Egy helyütt hagytak. Aztán *ha kimentünk a városba*, mindig velünk jött a szuronyos, puskás francia katona. Keserves rabság volt ez. Még 1918-ban is kiabáltak, dobáltak és köpködtek előttünk az utcán, pedig akkor már tudtuk, hogy elvesztettük a háborút.

— És most?

— Most, hogy hazajöttünk, csak mosolyogtak ránk. Ugy hívtak bennünket: „*sripoulines*”, — ezt *dobták* utánunk.

— Történt különben valami érdekes öt év alatt?

— Semmi... Ha csak az nem, hogy egyszer a szabadban elkértem valakitől a puskát... és kezembe vettem, hogy nyulásszak kicsit... Erre úgy megijedt mindenki, hogy messze futott tőlem. Puska van a hadifogolynál!“ — kiabálták.

Jóska gondolkodik:

— Meg aztán pofonvágtam egy francia lányt.

— Maga?

— Én bizony.

— Hát ez hogy történt?

— Csak úgy, hogy ketten dolgoztunk az erdőben. Ő pedig mindig csufolt bennünket, fölemelte a két kezét, mutatta, hogy adjuk meg magunkat. Én akkor még nem tudtam franciául megmondani, mint volt az. Hát inkább pofonvágtam.

— Nem szégyenli magát, Jóska, bántani egy védtelen nőt?

— De kérem, védtelenebb voltam én, szegény „*prisonnier de guerre*“.

— És nem lett baja?

— Nem.

— Nem jelentette föl?

— Volt eszében. Nem olyan pofon volt az. Csak a kontyát leggyintetem meg kicsit. Aztán hamar összekozmásodtunk.

— Milyen jól tud franciául. De drága nyelvlecke volt, Jóska. Mind-egyik szó egy városunkba, mind-egyik mondat egy megyénkbe került.

— Bizony.

Kifelé tartunk mind a ketten. Jóska megáll, előre enged.

— Monsieur, — mondja.

Olyan udvarias, mint egy francia és úgy beszél franciául, akár egy magyar entente-összekötő miniszter.

Putti Lia karrierje és halála

Panaitecu tábornokot leleplezte a Socialismo. — A román nők irigyelték Putti Lia szépségét. — A királyné kitoloncoltatta. — Titu Traudafir herceg szerepe.

A román megszállás mocsarabanszületett ez a moziregény, amelyet lenyebb talál a nyájas olvasó.

Nem is annyira Putti Lia futórózsa élete érdekes és iz-

galmas benne, hanem inkább az a félelmes és feneketlen fertő, amely-

ből ennek a pesti mozicsillagnak rohanó karrierje kinőtt, s amelybe dicstelenül bele is fulladt. Mig a román hadsereg itt élt Budapesten, a nagy szállodák reggelig világitottak, a borzadó Budapest tudta és látta, hogy ami könnyű és facér szív kereset nélkül lézengett itt, az mind oda tódult a mideres megszállók szobái felé. A puderes harcosok adták a hódító török basát, pedig a nők „palira vették” őket. Kis vidéki városokban megtörténhetett az, hogy uriaszonyokat bekorbácsoltak a szállodai szálásukra, itt Pesten azonban finom urak akartak lenni s az ittrekedt nemzetközi démonok úgy behálózták balkáni koponyájukat, hogy igen sokan ma is nyögik a pesti hódítás örömeit.

Ezek közé a szerencsések közé tartozott az öreg *Panaiteescu* tábornok is, *Mardaescu* főparancsnok vezérkari főnöke, akinek aggastyán szeme megakadt *Putti Lia* termében. *Putti Lia* movizsinésznő volt, reménytelen álma külvárosi romantikus lelkeknek. Hire néha beszállt egy-egy filmen a Belvárosba is, ahol egyszer meglátta a moziban a mindenható ur: *Panaiteescu*. A hetvenéves katona fellobbanása nem muló agyavar volt, hanem mély gyökereket eresztő tisztelet, mely a kis színésznőcskét kiemelte robotos sorsából. *Putti Lia* a Gellért-szállóba költözött s ott királynője lett *Panaiteescu* pénztárcájának, az irigykedő kokottsergek s *Bumbescu* főhadnagynak, aki jobbkeze volt a vezérkari főnöknek s egyben üzlettársa a ragyogó Liának, aki nem röstelte befolyását kihasználni sem a nyírségi burgonya hécsi csempészeténél, sem más üzleteknél.

Rövid idő alatt Lián keresztül lehetett csak a vezérkar főnökéhez bejutni, aki magának tartotta fenn a szállítási engedélyek kiadását. A kijárók a százazrekkel Liát keresték fel, a kitöltött engedélyt pedig *Bumbescu* tette *Panaiteescu* elé alá-

írás végett. Hogy ezen mit kerestek — ahhoz kicsi a polgári fantázia.

Lia nagyváradi primadonna

Mindezt soha nem tudta volna meg a világ, ha *Lia* csendben marad és nem sirja vissza féktelen ambíciója a szinpadi diadalokat is. Könnyelműsége azonban elragadta és mikor a pesti kivonulás után *Nagyváradra* ért a diadalmas román haderő, *Lia* kifejezte a tábornok előtt azt a forró óhaját, hogy fel akar lépni a *Szigligeti-színházban*. Erre a kiváló alkalomra *Molnár Ferenc Farkas*-át szemelte ki áldozatul, hogy eljätssza benne a főszerepet. Kivánságát rögtön közzölték a városparancsnoksággal, mely hatóság *Erdélyi Miklós* szinigazgatót maga elé citálta és a következő kritikát rendelte meg a művésznő számára:

— A műsorról azonnal leveszi a kitűzött szennydarabokat és még e héten eljätsszatja a *Farkas*t. A lapokat informálja, hogy a közönség türelmetlen kivánságára *Putti Lia* kisasszony fogja eljätsszani a főszerepet. Legyen gondja arra, hogy a kritikák himnuszát ne zavarja meg valamelyik számár okoskodása. Érti?... Mehet.

Mit tagadjuk, olyan bukás még nem volt *Váradon*, mint a művésznő vállalkozása. A lapok azonban kéjben fetrengtek, némelyik ravaszul csak a szenzációs toaletteket magasztalta, de a cenzorok új kritikát irattak velük s másnap — mint helyszüke miatt kimaradt folytatást — közölniök kellett.

Erről a művészeti betörésről azonban tudomást szerzett *Isac Emil* költő is, aki aztán informálta a bukaresti szociáldemokrata lapot, a *Szocialismót*. A román szocialista ujság kéjjel mártotta bele tollát a művésznő multjába és sikerébe, természetesen sietett rámutatni a hatalomra is, amely becsempészte őt a román közéletbe. Kínos cikkek leplezték le *Panaiteescu* gyöngéit, *Bumbescu* főhadnaggy szereplését és

magát a szédítő szépségü „művésznőt”, akit ünnepélyesen átadott a közmegegyezésnek.

A botrány hullámai tehát behordták Putti Lia nevét a legelőkelőbb bukaresti körökbe s mindenki az agg tábornokon mosolygott, aki — a lap szerint is — Putti Lia fényes karmai közt vergődik s orrát a női kéz vezeti a nevetségesség felé.

Miután így Putti Lia megérdemelt hírnévre tett szert, maga

*Mária királyné kelt
a hadsereg védelmére.*

A királynét azonban Mardaescu tábornok felesége kérte fel a közbelépésre. Kolozsvárott történt, hogy ott az erdélyi tanítók és tanárok kongresszust tartottak, amelyre leutazott Nagyváradról Panaitescu is. A nagy Lia nem akarta egy pillanatra sem elenőrzés nélkül hagyni a tábornokot és utána ment. Itt az egyik szálló halljában aztán végzetes jelenet játszódott le.

Lia szobát kért, mire azt felelték, hogy nincs. Erre a telefonhoz lépett és felhívta a New-York-szállodát. A portás innen azt felelte, hogy nagyon sajnálja, nincs szoba, csak Panaitescu tábornok ur részére tartottak fenn hármat s a tábornok urat minden percben várják. Mire Lia azt felelte:

— Jegyezze meg, hogy én, Putti Lia, mindig ott lakom, ahol Panaitescu! Küldjön át ide a csomagjaimért.

A beszélgetést véletlenül végighallgatta Mardaescuné, aki a Socialismo révén ismerte már a Putti nevét. Azonnal telegrafált Mária királynénak, hogy mentse meg a román hadsereg díszét, Panaitescut ettől a magyar kokottól, aki kezében tartja a tábornokot és veszélyezteteti higgadt elhatározásait veszedelmes befolyásával.

Mária királyné nyomban intézkedett és a nagyváradai Siguranca (detektivhivatal) főnöke még aznap megkapta az utasítást, hogy Putti

Liát, mint a román hadseregre veszélyes elemet, ki kell toloncoltatni Románia területéről.

*Miért halt meg a
Park-szálló tulajdonosa?*

Közben hadd mondjunk el egy epizódot a nagy Lia és Panaitescu regényéből. Lia Váradon a legszébb szállóba, a Park-hotelba akart beköltözni. A hotel tulajdonosa azonban, aki a vörösök ellen Jánossy főkapitánnyal együtt szervezte annak idején az ellenforradalmat, kerekén megtagadta Liától a szobát. Valami olyan súlyos sértő szót is használt, hogy az ő tiszteséges szállodája nem „ilyen személyek”-nek készült.

Erre lefogták és huszonötöt vertek rá. A gyenge idegzetű ember behalt a botozásba és — és Lia beköltözött a Park-hotel elegáns szobáiba.

Panaitescu tagad

A bukaresti hírlapok özönével hozták a botránkozó cikkeket. Ennek is megvan a magyarázata. Tudni kell ugyanis azt, hogy a királysági és erdélyi román haderők hevesen gyűlölik egymást. Bukarestben azzal vádolják az erdélyieket, hogy a korupciót hordták be a királyi csapatok „szepőlten” sorai közé. Most aztán megragadták az alkalmat, hogy Bumbescura pergőtűzet indítsanak, akit maga Panaitescu is úgy látszik áldozatnak dobott oda a közvélemény elé.

Maga a tábornok „illetékes fórum” jelige alatt hüvös nyilatkozatot tett, amelyben a „jól informált” személy elmondja, hogy Panaitescu nem is ismerte a szóbanforgó hölgyet, távol áll a rosszindulatu rágalmaktól és az egész sajtókampányt a magyarok hábtámadásának minősítették, akik így hálálják meg a román haderő ezer jótéteményét.

Summa-summarum: a nagy Lia az égből lepottyant a földre s a

Siguranca főnökének kényre-kedvre ki volt szolgáltatva.

Azonban mi történik? A Siguranca egész hivatala belebomlik a szép színésznőbe. Elsősorban maga a főnök, aki előre értesíti Liát, hogy durva katonákat fog a nyakára küldeni, de ne ijedjen meg, jöjön csak el a lakására, ott várja készen a svájci utlevél.

A katonák tényleg megjelentek és hallatlan pusztítást végeztek a pazar pompával berendezett lakásban. A japáni vázából itták a finom borokat, Lia csincsilla köpenyét szétdarabolták és keztyűt csináltak belőle, leveleit kiszórták az ablakon stb. Lia sirva menekült a Szigligeti-színházba és ott egy délelőtti próbán a folyosón zokogta el a színésznőknek, hogy kiutasították, de nem mer Pestre menni, mert fél, hogy hazaárulásért bezárják. Inkáb megöli magát.

Ekszereit átadta a svájci utlevélért a Siguranca főnökének és kereste Bumbescu főhadnagyot, akinél pénze volt, de a főhadnagy a pénzzel együtt rég eltűnt. Összetörve, kirugva, teljesen egyedül állt a világban, mikor újra kopogtatott nála az örökké visszautasított szerelmes,

Titu Traudafür
(magyarul: Rózsa herceg)

és felajánlotta neki, hogy megmenti a királyné dühétől, megmenti a Siguranca kapzsi főnökétől. Elviszi oda, ahol senki sem keresi és senki sem ismeri fel.

Lia kétségbeesésében elfogadta a herceg ajánlatát és álnéven Bukarestbe szöktek. Ott egy tizedrangú zengerájban mint énekesnő lépett fel brazíliai kosztumban. Ő volt a *Teatre Regal* műsoron kívüli érdekessége. A herceg példátlan hódolattal vette körül bálványát, aki a herceget sohasem tudta elviselni, gyűlölte, megvetette, utálta. Szépsége innen is hamar elüldözte, mert a bukaresti nők feljelentették, mint kémnőt. Menekülni akart a her-

cegtől, aki szenvedélyesen ellenezte a szökést s ebből perpatvar keletkezett. Mi történt tovább? Senki sem tudja biztosan. Egyelőre azt a hírt hozták erdélyi menekültek, hogy Putti Lia hirtelen meghalt. Szerelmi gyilkosság történt-e, vagy öngyilkos lett-e a szegény kis Putti művésznő — nem tudni.

Vajjon Bumbescu főhadnagy hord-e fekete karszalagot?

Gyermekek a rendőrségen

Akik homokos ládában töltik az éjszakát. Mese a szegény kis árváról. A tizenötéves gavallér. Utazás Hollandiában.

Hihetetlenül megnőtt a csavargó és bűnöző gyermekek száma. A dunai kapitányságon — ahol a csavargó gyermekek dolgát intézik — április folyamán közel ezret állítottak elő ezek közül

a szerencsétlenek közül, akiknek fiatal testét, lelkét már kegyetlenül megtépázták az utolsó esztendőket rettenetes eseményei. Hiszen a felnőttek felett sem suhant el nyomtalanul ez az idő, lehet-e hát csodálni, hogy a sokkal fogékonyabb gyermeki lelket sem hagyták megkíméletlenül a háborúnak és forradalmaknak viharai. Ha ezek-

Szindler

kel a — többnyire rongyos ruhája és kiéhezett — gyermekekkel beszélgetünk, az emberi nyomorúságnak olyan sötét perspektívái nyílnak meg előttünk, hogy visszaborzadunk. És egyben meg is sajnáljuk őket, mert hiszen legnagyobb része ezeknek a gyermekeknek szerencsétlen áldozat, s olyan, akit bűnös hajlandóságok hajtanak a rosszra, csak elvétve akad közöttük.

A közelmúltban több olyan egészen fiatal gyermeket állítottak elő a dumai kapitányságon, akik homokosládában töltötték az éjszakát. Volt közöttük egy fiú, aki az aszódi javítóintézetből szökött meg azért, mert mezei munkára adták, ő pedig mesterséget szeretett volna tanulni. Egy másik kis fiú — vidéki — elszakadt az édesanyjától a nagyváros kavargásában, a harmadik — inas, aki elhagyta a helyét — egy ideig az utcán kóboroltak, aztán a homokosládában huzzák meg magukat éjszakára. Reggel találtak rájuk és a rendőrségen előállították őket.

Egy bájos — pirosarcu és szőke-haju — meztlábás kis lány áll dr. Geguss Dániel főtanácsos előtt, sírásra görbült szájjal. Elmondja, hogy apja, anyja meghalt, a mostohája pedig együtt él egy „másik bácsival”. Megszökött, mert a mostohája mindig veri. Most legutóbb azért kapott ki irgalmatlanul, mert az őrizetére bízott gonosz tyukok

megesipkedték a konyhakert palántáit. A kis leány éjszaka az utcán kóborolt, majd mikor elnyomta a fáradtság, ledőlt egy vendéglőnek a küszöbére és elaludt. Ott talált rá a rendőr. Nagyon takarosán meg van fésülve, a rendőrfőtanácsos meg is kérdi tőle:

— Ki fésült meg, lányom?

— Elhoztam magammal a fésüt és megfésülködtem.

Mutatja a fésüt és azt mondja, hogy a mostohájához nem megy vissza soha.

A gyermekek között tolvajok is akadnak. Feltűnő, hogy ezek közül többen a saját szülőiket lopták meg. Így például a közelmúltban polgári iskolába járó leánykák álltak a rendőrség előtt, akik közül az egyik kisebb-nagyobb részletekben összesen háromezer koronát lopott az anyjától és azt barátnőivel részben édességekre, részben kirándulásra költötte. A lányok mamái a kihallgatás alkalmával csunyán összemarakodtak, úgy hogy a rendőrfőtanácsosnak rendre kellett őket utasítani.

Ennél azonban sokkal érdekesebb — és hozzátehetjük: szomorubb — annak a tizenöt éves fiúnak esete, aki több mint nyolcvanezer koronát lopott a szüleitől és azt rövid pár hét alatt elköltötte. Ezalatt az idő alatt egészen úgy élt, ahogyan a felnőtt és züllött gavallérok szoktak. Kocsin járt, rossz hírű nőkkel dorbézolt, akik

közül az egyiknek ruhát is vett. Csak úgy szórta a pénzt és amikor elfogták, a rendőrorvos megállapította, hogy venerikus betegségben szenved. Kórházba vitték.

Ezek sötét, ijesztő képek. De vannak derüesebbek is. Pár héttel ezelőtt egy hétéves kisfiú és egy ötesztendő kislány került a rendőrségre. Alagról hozták vissza őket, ahova vonaton utaztak azért, mert — amint mondták — Hollandiába akartak utazni Alagon át. A rendőrfőtanácsos megkérdezte a kisfiutól:

— Mondd csak fiacskám, miért akartatok Hollandiába utazni?

A gyermek bátran felelt:

— Azt hallottuk, hogy ott a magyar gyermekek ruhát és cipőt kapnak. Mi is szeretnénk volna kérni.

Nagyon rongyosak voltak szegénykék s a kis leánynak olyan elnyítt volt a cipője, hogy a lábujjai is kilátszottak.

Bizony, az elmúlt cudar esztendő hatása nagyon meglátszik a gyermekeken. Mennyi jóságra, mennyi áldozatra és szeretetre van szükség, hogy megmenthessük lelküket, testüket és visszaadhassuk őket az emberi társadalomnak, — mint hasznos, munkás és becsületes polgárokat.

A Központi Sajtóvállalat

könyvkereskedése

Budapest, IV., Duna-utca 6.

(Klotild-palotában, a Belvárosi kávéház mellett) minden megjelent művet raktáron tart. — Vidéki megrendeléseket pontosan szállít utánvétellel is.

Kapható:

Legújabb szépirodalmi művek:

	10%-os felárral együtt	K
Bethlen grófnő: Majd, A város — — —	—	22.—
Ij. Dumas Sándor: Gr. Monte Cristo 4 köt.	—	132.—
Gárdonyi: Dávidkáné — — — — —	—	16.50
Erdős Renée: Az új sarj — — — — —	—	44.—
" Az élet királynője — — — — —	—	44.—
Herceg: A hét sváb — — — — —	—	27.50
" Kaland — — — — —	—	38.50
Kosztolányi Dezső: A szegény kis gyermek panaszai — — — — —	—	8.80
Komáromi János: Tilinkó — — — — —	—	8.80
Lakatos: A menyasszony — — — — —	—	26.40
Lendvai: Köszöntő — — — — —	—	7.70
Magyar Elek: Pesti históriák — — — — —	—	30.80
Mentes Mihály: A magyar bánat — — — — —	—	16.—
Kabos Ede: A rubin-gyár — — — — —	—	55.—
Nyári Andor: János kalváriája — — — — —	—	33.—
Pekár Gyula: Amazonkirálynő I., II. köt.	—	52.80
Rupprecht Tibor: A diadal és egyéb dolgok	—	42.80
Rákosi Jenő: A báróné levelei — — — — —	—	19.80
Romain Rolland: Jean Christophe:		
I. Hajnal K 15.40, II. A virradat K 15.40,		
III. Az ifjuság K 17.80, IV. A lázadás K 44.—		
Romain Rolland: Colas Breugnon — — — — —	—	44.—
Szilágyi: Nagy Napoleon — — — — —	—	28.60
Turmezei Mihályovits: Hangok az égő házból	—	12.—

Legújabb közérdekű művek:

Apponyi Albert gróf beszédei I.—II. köt.	—	44.—
Kossuth Lajos: Iratai III.—XIII. köt. füzve a Ugyanaz kötvé a — — — — —	—	28.60
Szilágyi Dezső: Beszédei I.—IV. kötet füzve a Ugyanaz kötvé a — — — — —	—	44.—
Szász Károly: Tisza István, élet- és jellemrajzi vázlat — — — — —	—	22.—
	—	35.—
	—	19.80

Legújabb gazdasági művek:

Kisgazdák könyvtára: I. füz. Tyuktenyésztés	—	5.—
II. füz. Hazinyultenyésztés — — — — —	—	5.—
Bernátsky: Veteményeskert — — — — —	—	14.—
" Szőlőművelés — — — — —	—	20.—
Dornier: Burgonyatermelés — — — — —	—	30.—
Ignác: Méhészet — — — — —	—	30.—
Illés: Cirok-, köles-, mák- és napraforgótermelés — — — — —	—	15.—
Dr. Péter Béla: Vadontermő gyógynövények — — — — —	—	24.—
Balassa: Cséplőgépek szerkezete és be rendezése — — — — —	—	55.—
Szavolyi: Gőzmozdony — — — — —	—	42.—

Kapható még:

Angol, francia, olasz, német nyelvtanok és szótárak.

Egyetlen keresztény képes hetilap a
„Képes Krónika”
Képel aktuálisak, kiállításuk páratlan, elbeszéléssel élvezetesek. — Kérjen mutatványszámot. — Egyes szám ára 3 K. Kiadónivatal: IV., Gerlóczy-u. 11. szám

valódi egyiptomi kapható CITY
DOHÁNPÁC
DROGÉRIA, IV., Eskü-ut 5. és HONVED DROGÉRIA I., Attila-körút 2. 100 gr. dohányhoz elegendő próbatíveg ára 15 kor. és a postaköltség. 1/2 kgr. dohányhoz elegendő adag ára 35 korona és a postaköltség.

Brilliánst,
gyöngyöt, aranyat, platínát és ezüstöt horribilis áron vesznek
Singer Testvérek
VII., Rottenbiller-utca 24.
Telefon József 52-84.

Érzékeny és fájós lábakra
készít
cipőket
Gerő Adolf Fia
orthopéd cipésmester
Budapest, IV. ker.,
Kossuth Lajos-u. 4
Gipszöntvények
készítése orvosi előírás szerint.

Bel- és külföldi illatszerek, pipere, háztartási, gazdasági és fényképészeti cikkek állandóan raktáron.
Postán is szállít utánvétellel!
RADÓ
„Madonna”
DROGÉRIA
Budapest, VII., Thököly-ut 7. sz.